

Átok vagy áldás

A testvéri kötelék az egyik legfontosabb kapcsolat az ember életében. A közös gyerekkor, az együtt átélt élmények, a szülői gondoskodás örökre összeköt. A testvérek egymás fejlődésére is hatnak: a kisebb testvér tanul a nagyoktól, az idősebb önbizalmát meg növeli, ha a fiatalabbnak védelmet, biztonságot nyújthat. Bár a testvéri vonzalom gyakran erős és kölcsönös, a féltékenység, a szülők szeretetért vívott küzdelem ellenségekké is teheti a testvéreket.

A bibliai Káin Ádám és Éva elsőszülött gyermeke volt, Ábel a másodszülött. Felnövekedve Ábel juhásztor lett, Káin pedig földművelő. Mindketten áldozatot mutattak be az Úrnak, aki Ábel áldozatát

szívesen fogadta, mert ő teljes hittel ajánlotta fel, Káinéra azonban rá sem pillantott. A fiú nagy haragra gerjedt, és lehajtotta a fejét, de az Úr így szólt hozzá: „Miért gerjedtél haragra, és miért horgasztod le a fejed? Hiszen, ha jól cselekszel, emelt fővel járhatsz. Ha pedig nem jól cselekszel, a bűn az ajtó előtt leselkedik, és rád vágyódik, de te uralkodjál rajta!” Káin azonban nem békélt meg, a mezőre csalta és megölte öccsét. Az Úr figyelmének elnyeréséért vívott harcot a szülői szeretetért versengő gyerekek küzdelmeként is értelmezhetjük.

A bibliai Józsefet apja minden testvérénél jobban szerette és ajándékokkal halmozta el. József meg beszámolt apjának testvérei minden csínytevéséről. Szívesen mesélt különös álmairól is, amelyekben mindig a többiek, bátyjai fölé emelkedett. Nem csoda, hogy azok féltékenykedtek, sőt meggyűlöltek. Olyannyira, hogy apjuknak egyszer a fiú halálhírét hozták, de valójában eladták rabszolgának.

A testvérgyűlölség ellenében még több a testvérszeretetről szóló monda és valós történet. A magyar történelem egyik legemlékezetesebb testvéri ragaszkodása Kossuth Zsuzsannáé. A kislány kései gyerek volt, édesapja közel járt a hatvanhoz, édesanyja negyvennyolc évesen hozta világra. A család a három lánytestvér után fiú érkezését várta, és úgy döntöttek, más elvek szerint nevelik legkisebb lányukat, mint három nővérét. Zsuzsanna fiús nevelést kapott: a háztartástan és a nyelvek mellett tanulhatott jogot, alkotmánytant és történelmet is. Bátyja, Lajos sokat segített a tanulásban, gyakran beszélgetett vele, ragaszkodásuk kölcsönös volt,

és legendás lett későbbi együttműködésük. A kislány még tizennégy éves sem volt, mikor bekapcsolódott bátyja munkájába. 1831-ben Magyarországon kolerajárvány pusztított. Kossuth Lajos kolerabiztosként a betegek ellátását és elhelyezését szervezte. Utazásaira gyakran elkísérte húga, aki itt találkozott először az emberi nyomorúsággal.

Kossuth Lajos neve az 1832-36-os pozsonyi országgyűlés alatt vált országosan ismertté, amikor az Országgyűlési Tudósítások szerkesztője lett. A reformkor meghatározó politikusává vált, szabadságvágyával és határozottságával már fiatalon tekintélyt vívott ki magának.

Amikor a Kossuth család Pestre költözött, Zsuzsanna is részt vett a Tudósítások szerkesztésében, rövid idő után ő lett bátyja legmegbízhatóbb segítője. 1837-ben a Tudósításokat a hatóság betiltotta, Kossuthot bebörtönözték, de húga nem vesztette el a fejét. Még a házkutatás előtt több veszélyes iratot megsemmisített, így nem tudták bátyja bűnösségét valamennyi vádban bizonyítani.

Amikor 1849-ben Kossuthot kormányzóvá választották, húgát országos hadi főápolónőnek nevezte ki. Zsuzsanna elsősorban a katonák szörnyű egészségügyi ellátásán akart sürgősen

változtatni. Az egész országot mozgósította, hogy kellő számú, felkészült ápolónőt toborozzon a sebesültek ápolására. Pár hónap leforgása alatt 172 hadikórházat hozott létre, és a világ első női hadiápolójaként fáradhatatlanul járta az országot. Megkövetelte, hogy a sebesült osztrák katonákat is ugyanolyan lelkiismeretesen ápolják, mint a magyarokat.

A szabadságharc bukása Aradon érte. Nem sikerült családjával időben elmenekülnie, így előbb orosz, majd osztrák fogságba került. Pestre szállították, ahol hazatérését vádjával perbe fogták. Végül felmentették, mert az osztrák tisztok, akiket a hadi kórházakban ápolott, kiálltak mellette.

1851-ben ismét letartóztatták, de nem tudták az összeesküvés vádját rábizonyítani. Emigrációba menekült bátyja minden követ megmozgatott, hogy kiszabadítsa. Az amerikai nagykövet közbenjárására Zsuzsannát kiengedték a börtönből, de felszólították, hogy családjával együtt vándoroljon ki Amerikába. Útra is keltek, idős, beteg édesanyja miatt azonban nem vállalhatták a tengeri út nehézségeit, ezért Brüsszelben maradtak. Az anya halála után a család New Yorkban telepedett le, ahol Zsuzsanna 1854-ben tüdőbetegségben halt meg.

PÁNTI IRÉN